

Eckhardt Mária
Kroó György-díj (2024)
– Laudáció –

Eckhardt Mária tudományos munkássága rendkívül sokrétű és gazdag, mint ahogy ezt tavaly a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság által a tiszteletére rendezett konferencián is felelevenítettük. Ennek a munkásságnak most csak egy részletét emelném ki, amely önmagában is rendkívül gazdag és iskolát teremtő: Eckhardt Mária a magyarországi Liszt-kutatás mai napig meghatározó képviselője.

A Liszt életművével való mélyebb kutatómunka és a források feldolgozása még az Országos Széchényi Könyvtár zeneműtárában kezdődött Kecskeméti István vezetésével, az országban található leggazdagabb Liszt-kéziratgyűjtemény és a nyomtatott kiadások rendszerezése köszönhető neki. Ennek az anyagnak a Liszt-kutatás számára máig legfontosabb tudományos kiadványa angol nyelven jelent meg 1986-ban *Franz Liszt's music manuscripts in the National Széchényi Library* címmel. 1973-tól kezdve Eckhardt Mária a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézet 19. századi zenetörténeti osztályán folytatta Liszttel kapcsolatos kutatásait Legány Dezső irányításával. Érdeklődése elsősorban a forráskutatás felé irányult, számos levélkiadása, faksimile publikációja, Liszt weimari és budapesti könyvtárának annotált katalógusa, az életrajz feltárása mind biztos alapot nyújtanak a hazai és külföldi Liszt-kutatás számára. 1986-ban Liszt egykori budapesti otthonában megnyílt a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont, amely Eckhardt Mária kérésére egyedi, kettős feladatú intézmény lett, hiszen vállalja a hazai Liszt-kutatás vezetését, hazai és nemzetközi konferenciák szervezését, miközben biztosítania kell a múzeumi tevékenységek sokrétű feladatát is. Eckhardt Mária nemzetközi együttműködéseket kezdeményezett, elsősorban Weimarral, ahová rendszeresen járt kutatni az 1970-es évektől kezdve. Alan Walker máig meghatározó hátrómötetes életrajzának szakmai lektora volt, amivel jelentősen hozzájárult az életrajz hitelességéhez. Lankadatlan lelkesedése és elhivatottsága tette lehetővé, hogy értékes kutatómunkája mellett a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont életét is kimagaslóan irányította az 1986-os megnyitástól 2009 májusáig. Ő vezette be a mai napig élő matinésorozatot, amely népművelő feladatot is ellát, és amelynek gyökerei még a Liszt által szervezett matinékhoz vezetnek vissza. Liszt eredeti hangszereit Jandó Jenő professzor közreműködésével hallhatóvá tette minden érdeklődő számára. A múzeumban évenként rendezett tematikus kiállításokon Liszt életművének egy-egy szegmensét emelte ki, de nemzetközi kiállításokat is szervezett, amelyek közül egyik legjelentősebb Bonn és Weimar bevonásával a *Liszt és Beethoven* című kiállítás volt 2003-ban, ennek anyagát a német

városokban is bemutatták. Ugyanígy a lengyel és cseh partnerekkel szervezte meg a *Chopin és Liszt*, illetve *Smetana és Liszt* kiállításokat. Egy másik emlékezetes kiállítását 2011-ben a Zenetudományi Intézetben rendezte Baranyi Anna igazgatónővel együtt, ez a *Liszt és a társművészetek* címet viselte. A múzeum számára értékes kéziratokat is vásárolt, ezek közül talán a legkiemelkedőbb a múzeumban található kombinált pianínó-harmónium hangszerre készült *Jeanne d'Arc a máglyán* című Liszt-dal autográfja. Több nemzetközi konferenciát is szervezett, maga is sok konferencián vett részt, így a kutatócentrum megmaradt a nemzetközi Liszt-kutatás vérkeringésében. A múzeumtól való távozása után még két nagy érdeklődésre számító kötetet adott ki, ezek közül a *Liszt Ferenc Krisztus oratóriuma és a Zeneakadémia* című faksimile kiadványa „Szép magyar könyv” díjat kapott. Nyugdíjazása óta a Liszt Ferenc Társaság társelnökeként folytatja munkáját, és a Társaság lapját, a *Liszt magyar szemmel* című kétnyelvű folyóiratot a mai napig nemzetközi színvonalon állítja össze. Szakértelmét külföldön is tisztelik és becsülik, gyakran kéri együttműködését.

Eckhardt Mária munkásságát számos díjjal ismerték el, legutóbb 2018-ban a Széchenyi-díjjal jutalmazták életművét. Elhivatottsága, a Liszt-életmű iránti őszinte elkötelezettsége, óriási szaktudása minden nemzedék számára példaképül szolgálhat.

Domokos Zsuzsanna

(Elhangzott Budapesten, 2024. október 12-én, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság által alapított Kroó György-díj átadásakor.)